

Adviesraad Sociaal domein Bergen

Aan: College van Burgemeester en Wethouders Bergen
Van: Adviesraad Sociaal Domein Bergen
Datum: 30 oktober 2016
Betreft: Gevraagd advies Actieplan Preventief Jeugdbeleid

Geacht college,

Allereerst wil de Adviesraad Sociaal Domein Bergen haar complimenten uitspreken voor het feit, dat het actieplan nu ter advisering voorligt. In de voorafgaande besprekingen is gebleken hoe gecompliceerd de wereld rond het jeugdbeleid is. Diverse wetten, tradities, (financiële) regelingen en organisaties spelen een rol. Met daarbij voor de BUCH nog de ambtelijke fusie. De adviesraad waardeert het feit dat de aanbevelingen die gedaan zijn tijdens de bijeenkomsten in BUCHverband deels terug te vinden zijn in bovengenoemd beleid.

De adviesraad heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om voor het schrijven van dit advies een aantal vragen te stellen. De vragen, die (nog) niet beantwoord konden worden zijn verwerkt in dit advies bij de betreffende onderdelen.

De adviesraad heeft zich met name geconcentreerd op de doelgroepen die binnen het preventief jeugdbeleid specifieke aandacht behoeven. Preventie is immers gericht op alle kinderen/jongeren.

Daarnaast, juist omdat het een ingewikkeld speelveld betreft, wil de adviesraad adviseren over de communicatie met betrokkenen, ouders, hulpverleners, leerkrachten en pedagogisch medewerkers.

Doelgroepen

Onder punt 1.2 e zou de adviesraad graag naast vluchtelingenkinderen de jonge mantelzorger toegevoegd zien.

Reactie: bij de bestuurlijk opdracht onder punt e) aandacht voor specifieke doelgroepen wordt als voorbeeld vluchtelingenkinderen genoemd. Dat sluit geen andere doelgroepen uit. Die worden juist bij 2.2. actie 2 allemaal benoemd, waaronder jonge mantelzorgers. Om te voorkomen dat allerlei doelgroepen benoemd moeten worden in de bestuurlijke opdracht wordt alleen de zin "aandacht voor specifieke doelgroepen" behouden.

Bij actie 2 selectieve preventie: de adviesraad wil adviseren om de toeleiding c.q. de indicatie te laten verzorgen door het sociaal team in overleg met ouders, consultatiebureau en/of pedagogisch medewerkers.

Reactie: het gaat hier om vrij toegankelijke voorzieningen waar mensen zonder indicatie gebruik van kunnen maken. Het kan zijn dat mensen door het consultatiebureau op een activiteit worden gewezen en zich dan rechtstreeks daarvoor aanmelden. Er is geen indicatie nodig van het sociaal team. Dat een consulent van het sociaal team goed samenwerkt met medewerkers van

voorliggende voorzieningen en cliënten wijst op preventieve activiteiten is zeker de bedoeling. Inzicht in de sociale kaart is daarbij van belang.

Bij het onderdeel nog te starten activiteiten wil de adviesraad adviseren om te stimuleren dat vluchtelingenkinderen geplaatst worden in een speelzaal of kinderdagverblijf met een VVE programma.

Reactie: Daar zal zeker aandacht voor zijn als er sprake is van een taalachterstand. Deze kinderen vallen onder de huidige criteria voor toeleiding, nl. : Criteria op basis van spraak-taal ontwikkeling kind: geconstateerde of dreigende taal- en/of ontwikkelingsachterstand -taalarmoede / onvoldoende taalstimulering in de thuissituatie. 3. Peuters van statushouders die korter dan 1 jaar in Nederland zijn.

Alle kinderen die onder deze doelgroep vallen hebben recht op 4 dagdelen opvang, dus ook de kinderen van statushouders. De jeugdverpleegkundige op het consultatiebureau doet de indicatie voor VVE. De opvangaanbieders werken met een VVE programma en de leidsters zijn hier ook speciaal voor opgeleid. Elk jaar wordt de kwaliteit van de VVE getoetst door de GGD en door de Inspectie van het Onderwijs.

Naast aandacht voor jonge mantelzorgers wordt ook aandacht voor kinderen uit een gezin waar een kind verzorgd wordt met een beperking geadviseerd. Deze tamelijk onzichtbare doelgroep: de broer(s) of zus(sen) van een (verstandelijk) gehandicapt kind in een gezin blijft vaak ongezien. Terwijl uit onderzoek is gebleken dat de kans, dat deze gezinsleden, als gevolg van de veeleisende gezinssituatie, zelf stoornissen ontwikkelen aanzienlijk is. Vroegtijdige aandacht en begeleiding zal zeker onderdeel dienen te zijn van een preventief jeugdbeleid.

Reactie: Deze doelgroep wordt toegevoegd bij 2.2. selectieve preventie.

Bij kinderen in armoedesituaties bent u van plan om meer beweging te stimuleren. Daarnaast vindt de adviesraad aandacht voor gezonde voeding noodzakelijk en adviseert zij dit tevens toe te voegen bij universele preventie.

Reactie: Dit thema wordt toegevoegd bij 2.2. universele preventie.

Bij punt VI adviseert de raad om selectieve ergo-en fysiotherapeutische screening toe te voegen.

Reactie: Dit is geen verantwoordelijkheid van de gemeente, maar van de zorgverzekeraar. Wat is de reden hiervan? Wat moet hiermee voorkomen worden? Verder toelichting vragen aan de adviesraad.

Hoewel de adviesraad in kan stemmen met het streven om het verwijzen naar de 2de lijn te beperken, is de adviesraad wel beducht voor het feit dat daarmee kinderen met psychopathologie en psychiatrische problematiek over het hoofd worden gezien. Kennis of toegang tot deze kennis binnen het sociaal team is essentieel. De raad adviseert u daarom dit te faciliteren.

Reactie: Onder preventie (zie definitie bij 2.1.) wordt ook verstaan “het tijdig inzetten van passende hulp”. 2^e lijnaanbieders kunnen daarbij geconsulteerd worden en er zijn ook jeugd&gezinscoaches met ggz-achtergrond beschikbaar. Daarnaast vinden verwijzingen naar de ggz vooral nog door huisartsen plaats.

De adviesraad wil tevens adviseren om kinderen en jongeren die ondersteuning ontvangen in de 2de lijn niet uit het oog te verliezen, maar hen zoveel mogelijk te laten participeren in het aanbod in de 1ste lijn.

Reactie: dat advies nemen we ter harte. Daarom wordt er ook ingezet op goede contacten tussen het sociaalteam en de nulde en 1^e lijnvoorzieningen.

Communicatie

De adviesraad adviseert om een routewijzer te ontwerpen, zodat ouders en andere betrokkenen de weg kunnen vinden als zij een probleem ervaren. Een sociale kaart is weliswaar nuttig, maar de wet- en regelgeving is zo gecompliceerd, dat een routewijzer een welkome aanvulling kan zijn. In het kader van Tripple P is indertijd een soort stappenplan ontwikkeld dat wellicht nog nuttig kan zijn.

Reactie: We nemen deze suggestie mee bij de uitwerking van het communicatieplan.

Daarnaast adviseert de adviesraad om de bekendheid van het sociaal team te vergroten voor deze doelgroep. Onder andere door intensief contact met de instellingen, waar kinderen vanzelfsprekend komen: consultatiebureaus, huisartsen, onderwijs en kinderopvang. De praktijk heeft geleerd, dat bijvoorbeeld de regelmatige aanwezigheid van een wijkverpleegkundige op een speelzaal de drempel aanzienlijk verlaagt.

Reactie: De bekendheid van het sociaal team moet inderdaad vergroot worden. Dit komt ook terug in de notitie over het CJG en de rol van een coordinator daarbij. Dit wordt een onderdeel van het communicatieplan.

Bij de opmerkingen over VVE zou de adviesraad graag aangevuld zien dat contact tussen opvang en onderwijs essentieel is om deze programma's te laten beklijven en de doorgaande ontwikkelingslijn te bewaken. De gemeente moet hierbij een stimulerende rol spelen.

Reactie: Hoe is dat nu geregeld? Welke rol heeft de gemeente daarin? Dorianne en Betty, graag reactie.

Evalueren en monitoren

Zijn er meer cijfers beschikbaar van de stand van zaken 2016, de uitgangssituatie? De adviesraad zou graag inzage hebben in het implementatieplan van de gemeente Bergen.

Met betrekking tot concrete voorstellen en experimenten zou de adviesraad graag een adviesaanvraag ontvangen.

Reactie: Inzicht in het gebruik van voorzieningen is deels aanwezig, maar nog onvoldoende. Dit is één van de punten voor het implementatieplan per gemeente: inzicht in cijfers en tevredenheid van cliënten om mede op basis daarvan afspraken te maken met organisaties.

In het vierde kwartaal van 2017 wordt aan colleges en raden gerapporteerd. Ook de adviesraden zullen dan geïnformeerd worden.

Indien gewenst kunnen adviesraden tussendoor geïnformeerd worden en ongevraagde adviezen kunnen altijd gegeven worden. In uw samengevat advies heeft u het ook alleen over geïnformeerd worden. Het zou heel vertragend werken om op concrete voorstellen eerst advies aan te vragen.

Naar aanleiding van bijlage 1

Op een conferentie over eenzaamheid op 27 oktober 2016 werden de cijfers gepresenteerd wat betreft eenzaamheid binnen de gemeente Bergen. 40% van de jongeren vanaf 13 jaar zou zich soms eenzaam voelen. Dit cijfer lijkt niet te stroken met de cijfers genoemd in de bijlage. Graag ziet de adviesraad, dat ook hieraan in het kader van dit beleid aandacht wordt besteed.

Is al bekend wanneer de nieuwe kindermontor voor Noord-Kennemerland beschikbaar is?

Reactie: inmiddels is de nieuwe jeugdgezondheidsmonitor EMOVO 2015-1016 uit. Daarin wordt het onderwerp eenzaamheid niet specifiek benoemd. Er wordt wel aandacht besteed aan andere onderwerpen, die hier mogelijk een relatie mee hebben. Het kan meegenomen worden in het gesprek met de GGD NHN over de verdere invulling van het aanbod universele preventie.

Naar aanleiding van het onderdeel CJG in de nieuwe werkorganisatie

De adviesraad adviseert om met de aanstelling van een coördinator te voorkomen dat er te weinig contacten zijn tussen leden van het sociaal team en de instellingen en organisaties waar kinderen komen. Juist de bekendheid met een hulpverlener maakt verwijzen makkelijker.

Op bladzijde 2 onder advies zou deze coördinator “intern op het snijvlak van drie teams opereren” De adviesraad vraagt zich af welke teams bedoeld worden.

Reactie: Hiermee worden het sociaal team, het expertteam en het beleidsteam bedoeld (die staan in het tweede deel van die zin). Er wordt bedoeld dat de coördinator goed op de hoogte moet zijn van wat er speelt in die drie teams.

Naar aanleiding van punt 3: de mogelijkheid om experts te raadplegen rond casussen.

De adviesraad is voornemens binnenkort een ongevraagd advies uit te brengen met betrekking tot het privacyreglement van de gemeente Bergen. De behoefte aan overleg met experts kan de adviesraad zich goed voorstellen. Het is veelal mogelijk om het beeld te schetsen zonder daarbij de namen te noemen.

Reactie: het onderwerp privacy zal zeker nog de nodige aandacht krijgen in BUCHverband.

Samenvattend adviseren wij u:

- De bekendheid en zichtbaarheid van de sociale teams te bevorderen
- Vooral door contact met en ondersteuning te bieden op de plekken en de organisaties waar kinderen en ouders vanzelfsprekend komen, consultatiebureau, huisarts, opvang en onderwijs.
- De doelgroepen te specificeren en uit te breiden zoals vermeld in het gedeelte over de doelgroepen en middelen.
- De administratieve last voor met name de consultants zodanig te organiseren dat zij meer tijd hebben voor direct contact met de doelgroepen.
- Een systeem, routekaart, te ontwerpen waardoor het voor betrokkenen, ouders, pedagogisch medewerkers, leerkrachten en hulpverleners eenvoudiger wordt hun weg te vinden in deze ingewikkelde materie.
- De adviesraad wil graag op de hoogte blijven van uitvoeringsplannen, evaluaties, resultaten en wijzigingen in wet- en regelgeving. Ook om zonodig door middel van een ongevraagd advies ondersteunend te werken ten aanzien van het beleid rond de jeugd.

De adviesraad sociaal domein Bergen hoopt met haar advies bij te dragen aan een verdere verbetering van de uitvoering van (preventief) jeugdbeleid en is benieuwd op wat en op welke wijze bovenstaande verwerkt wordt in beleid en uitvoering.

E.A van Royen, voorzitter
E.F.A de Vreede, secretaris

Bergen 30 oktober 2016